

TÍÐINDI

TAKA HEIMIDI FRÁ ÁTTA VERJULEYSUM FÓLKUM

SPARINGAR Átta minnisveik fólk í Eysturoy missa nú heimið av sparingum. Tað er ein óbótaligur skaði fyri tey, sigur eitt av starvsfólkunum, sum nú loysir frá posabandinum

Áki Bertholdsen

– Tað er óhoyrt at sleppa teimum upp á fjall!

Johild Finnsson, er starvsfólk í Heiminum á Mýrunum við Toftavatn.

Har búgva átta fólk, sum eru minnisveik, men sum kortini eru væl fyri kropsliga.

Men nú hava myndugleikarnir gjørt av, at Heimið skal latast aftur og búfólkini flytast.

Á fundi, sum Eldramálið skipaði fyri í Løkshøll í Runavík týskvøldið, ávaraði Johild Finnsson eldhugað ímóti at lata heimið á Mýrunum aftur, tí hon heldur, at tað er einki minni enn ein vanlukka fyri tey átta búfólkini.

Sorgarleikur

Heimið á Mýrunum varð stovnað í 2004 og er fyrsta heim í Føroyum til minnisveik.

– Verður tað nú latið aftur, er hetta tað sama sum at sleppa búfólkunum upp á fjall og tað er óhoyrt.

– Hetta er at taka heimið frá átta verjuleysum fólki, sum hava so inniliga brúk fyri nærveru hvønn tíma av samdøgurinum.

– At missa minnið er ein sorgarleikur hjá teimum, sum verða rakt. Men tað er eisini ein sorgarleikur hjá teimum avvarðandi, og hjá okkum, sum arbeiða við teimum, tí vit vita øll, at tað gongur bara tann eina vegin.

Men Johild Finnson held-

» Ráðaloysið og hjálparloysi kann enda við, at tey fara til hendurs

ur, at tann størsti sorgarleikurin av øllum er tann hugburður, sum almennu myndugleikarnir í okkara framkomna samfelagi, hava móttvegis hesum fólki.

Ótrygg og bangin

Hon vísti á, hvussu ómetaliga stóran týðning tað hevur fyri hesi fólki at hava fastar og tryggjar karmar.

– Tey skilja ikki munin á degi og á nátt og ganga mangan uppi um náttina.

– Síggja tey ikki eitt

starvsfólk alla tíðina, verða tey ótrygg og bangin. Summi fara at gráta og at rópa, tí eingin er inni. Tað kann samanberast við heilt smá børn, sum hava mist mammu sína burtur.

– Ráðaloysið, bangils og hjálparloysi endar við, at tey fara til hendurs, kunnu brenna seg ella skera seg og sostatt eru tey til vanda fyri seg sjálvi.

Hon staðfesti, at tað er ikki altíð gamansleikur hjá starvsfólkunum, tí kropsliga

eru nógv av búfólkunum rættiliga væl fyri og hartil sterk.

– Tey leita altíð eftir fólki og finna tey ongan, hendir tað seg ofta, at tey rýma út, tey villast og ganga seg í ófri.

– Tey finna nóg illa runt inni, men uttandura hava tey ongan livandi møguleika.

Johild Finnsson minnir á, at tá ið nógv av hesum fólki hava brúk fyri hjálpi, er mangan neyðugt við tveimum starvsfólki, men tess færri starvsfólk eru til hini búfólkini.

– Tí má minstakrivið vera, at tað eru minst trý starvsfólk á vakt allar tíðina, uttan um náttina.

– Tað er neyðugt fyri at eitt starvsfólk altíð kann vera nærverandi, tá ið eitt búfólk hevur brúk fyri tveimum starvsfólki.

Men tað hava tey ikki manning til og sostatt eru tær bara tvær á vakt ávísar tíðir á degnum.

– Onkur kundi kanska hildið, at tað er bara at geva teimum heilivág at sova av um náttina. Men tað gongur ikki, tí veruleikin er, at hjá nógvum av teimum hevur svøvnheilivágur øvugta ávirkan.

Happað og niðurgjörd

Johild Finnson vísti á, at nú heimið á Mýrunum letur aftur, er ætlanin at flyta búfólkini á Eysturoyar Røktar-

7,4%

Hesi síðstu seks árin, eru 7,4 prosent av starvsfólkunum spard burtur.

Tað staðfesti Kristbjørg Toftegaard, leiðari á Røktar-

heiminum á Mørkini í Streymnesi.

Hon nevndi tað, sum eitt dømi um tær sparingar, sum hava verið í eldrarøktini.

Hon vil ikki siga, at støðan er óforsvarlig. Men samstundis staðfestir hon, at nú er spart inn á bein, kanska heilt inn á mergin.

Kortini vísti hon á, at røktarheim í Føroyum eru betri enn í Finnlandi og í Íslandi, har hon hevði sæð røktarheimið.

– Tað er eisini neyðugt at vísa á tað, sum er gott, heldur hon.

Hon vísti á, at seinastu seks árin, síðani hon varð leiðari, er eitt sindur klípt av rakstrinum á hvørjum árið og nú eru starvsfólkátíðarnir 7,4 prosent færri enn teir vóru í 2008.

– Hinvegin er tørvurin á

røkt tann sami og tað merkir, at starvsfólkini mugu renna skjótari.

Men sparingarnar raka fyrst og fremst dagliga haldið, tí tað kemur slett ikki upp á tal at halda bygningar og útgerð, sum tað eigur.

Í øðrum lagi mugu tey aftra seg við at keypa nýtt.

– Í dag verður nógv tosað um vælferðartøkni, men har eru vit langt afturút. Bara eitt so einfalt sum at keypa eina loftmadrass til eitt bú-

fólk, hava vit ógvuliga illa ráð til.

Samstundis, sum at spart verður á ellis- og røktarheimum, harmast nógv á, at heimarøktin ikki verður ment.

Vánalig heimahjálpi

– Ein avvarðandi skilti heilt einfalt ikki, hví heimarøktin ikki verður útbyggt, tí ein dygg heimarøkt kann føra við sær, at eldri kunnu kanska vera í egnum heimi í fleiri ár longri enn annars.